

*Тетяна Глуцька, Валентина Гундарєва, Ірина Сандовенко
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Використання художніх фільмів для вдосконалення мовної, соціальної та психологічної комунікації студентів в умовах воєнного часу

У даній статті розглядаються особливості використання художніх фільмів для вдосконалення мовної, соціальної та психологічної комунікації студентів в умовах воєнного часу. Визначена специфіка дієвості використання фільмів в мультимедійних аудиторіях і на онлайн-заняттях. Висвітлені фактори, які визначають психологічну користь переглядів і важливість красноручної інформації в художніх фільмах. Також визначається їх мотивуюча функція.

Використання художніх фільмів в процесі вивчення іноземної мови завжди вважалося одним з ефективних способів навчання [1]. Фільми можна використовувати як в спеціально обладнаних університетських аудиторіях, так і у віртуальних класах, що є актуальним в наш час, через запровадження карантинних обмежень, пов'язаних з COVID-19 та введення воєнного стану в Україні. Хоча методи і завдання можуть бути різними, фільми набувають популярності серед все більшої кількості викладачів і студентів, оскільки вони допомагають зробити процес викладання та вивчення мови більш цікавим, мотивуючим, повчальним, пізнавальним і наближеним до реального повсякденного та професійного життя. Отже, фільми можуть допомогти покращити знання та навички як загальної, так і професійної англійської мови, а також дізнатися більше про свою майбутню професію та соціокультурні реалії країн, мова яких вивчається.

Національний авіаційний університет оснащений сучасними мультимедійними аудиторіями. Цифрові технології відкривають широкі можливості для комунікації, швидкого розв'язання різноманітних організаційних питань, зберігання великих обсягів даних і швидкого доступу до інформації, тому мультимедійне обладнання забезпечує студентам доступ до якісної освіти з використанням можливостей сучасних технологій. Інтерактивні засоби навчання в аудиторії дають змогу кожному студенту набути практичного досвіду користування таким обладнанням. Інформацію з екрана студенти сприймають емоційно. Це сприяє зосередженню їх уваги на об'єктах вивчення, що є важливим для інтенсифікації та підвищення ефективності навчального процесу. Відео в процесі навчання англійської мови можна використовувати для формування життєвих навичок з метою досягнення певних результатів у різних сферах життя. Спеціально розроблені відеовправи на основі художніх фільмів дають змогу зосередитися на розвитку лексичних і граматичних навичок [101]. Крім того, фільми створюють позитивний ефект на психіку студентів, що є нагальною потребою в Україні під час воєнного стану.

У 2020 році обмеження пандемії COVID-19 змусили українські університети відмовитися від традиційної очної аудиторної освіти та замінити її онлайн-заняттями та цифровими навчальними матеріалами, що призвело до

цифрової революції у вищій освіті. Згідно з наказами ректора, студенти факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету перейшли на онлайн-заняття у березні 2020 року з лише двома місяцями офлайн-занять у першому семестрі 2021-2022 навчального року. Онлайн-форма була продовжена після повномасштабної російської агресії 24 лютого 2022 року та досі залишається актуальною через заходи безпеки.

Наука доводить, що надмірний час перед екраном негативно впливає на мозок та пригнічує когнітивні здібності людей, такі як пам'ять і концентрація. Низка досліджень показує, що використання відео матеріалів у навчальних цілях має позитивний ефект, а саме, збільшує продуктивність, розвиває пам'ять та увагу, а також покращує психологічний стан [7].

Мотивація є одним із найважливіших факторів, що визначають успішне оволодіння іноземною мовою. Фільми є невід'ємною частиною життя студентів, тому має сенс залучити відео матеріали до онлайн-класів.

Перегляд фільмів може підняти настрій і зменшити симптоми депресії. Цей факт підтверджує опитування 2016 року [3]. Незалежно від жанру фільму, існують докази того, що фільми не лише розважають, але й поліпшують психічний стан людини.

У глобалізованому світі з різними мовами та культурами, вивчення іноземних мов є необхідністю для забезпечення міжнародного спілкування та взаєморозуміння. Оскільки мова та культура нероздільні, вивчення мови також передбачає вивчення відповідної культури. Тісна взаємозалежність між культурою та мовою може бути використана для сприяння соціальній єдності та стабільності в регіонах, де поширені культурні упередження, політична та релігійна ворожнеча. Міжкультурна комунікація вивчається, щоб розвинути когнітивні, афективні та поведінкові навички, з метою полегшити спілкування з людьми різного культурного походження. Такі набуті знання допомагають студентам досягти високого рівня особистої та культурної самосвідомості, необхідної у мобільному та глобалізованому світі для досягнення професійної реалізації у майбутньому.

Ще одна перевага використання фільмів полягає в тому, що вони є джерелом автентичної мови та реального середовища. Фільм надає студентам приклади англійської мови, яка використовується в «реальних» ситуаціях за межами класу, зокрема інтерактивну мову – мову реального спілкування. Це набуває особливої актуальності, якщо студенти не живуть в англійськомовному середовищі [5].

Фільм може привнести різноманітність і гнучкість у мовний клас, розширюючи спектр методів навчання та ресурсів, допомагаючи студентам розвинути всі чотири комунікативні навички. Фільм або серіал можна використовувати для практики аудіювання та читання, а також як зразок для говоріння та письма. Фільм також є трампліном для подальших завдань, таких як дискусії, дебати на соціальні теми, рольові ігри, реконструкція діалогу чи підведення підсумків [5]. Зокрема, рольові ігри, такі як круглі столи та імітаційні судові процеси, є дуже ефективним інструментом для тих, хто вивчає юридичну англійську. Вони підвищують мотивацію студентів і надають їм можливість працювати в середовищі, наближеному до реального життя. Можна

створювати реальні ситуації, і студенти можуть отримати користь від практики [4].

Фільми та телевізійні серіали забезпечують ідеальне середовище для студентів, щоб вирушити у реальне життя, професійний світ і вивчити іноземну мову у віртуальному та природному середовищі [6].

Студенти можуть відточити свої навички англійської мови, переглядаючи фільми. Цей чудовий інструмент навчання, який може розширити спектр методів навчання та ресурсів, допомагаючи студентам розвинути всі чотири комунікативні навички. Також може зміцнити психічне здоров'я, зняти стрес і налагодити стосунки. Тим не менш, фільми не є лікуванням чи ліками від симптомів психічного здоров'я. Якщо симптоми заважають повсякденному життю, фахівець з психічного здоров'я може допомогти.

Викладачі повинні не забувати про загальні правила дистанційного навчання та гігієну користування гаджетами. Вони мають ставитися з розумінням до розсіяності слухачів, неуважності та інертності під час онлайн занять, підбадьорювати студентів, а не залякувати негативом під час навчальних занять [2]. Навчання у такий складний час – це новий виклик як для студентів, так і для викладачів. Наша безумовна любов до студентів і підтримка допоможе їм стабілізувати психологічний стан.

Список літератури

1. Bajrami, Lumturie & Ismaili, Merita. (2016). The Role of Video Materials in EFL Classrooms. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 232. 502-506. 10.1016/j.sbspro.2016.10.068. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/309335262_The_Role_of_Video_Material_s_in_EFL_Classrooms (accessed July 12, 2022).

2. V.Gundarieva, T.Hlutska, K.Kolesnikovych, I.Sandoenko The role of video in teaching English during the COVID-19 pandemic//Current Theory and Practice Issues of Teaching Foreign Languages at Universities in Global Digital Educational Space: the collective monograph / Edited by N. Vasylyshyna. – Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2021. – 102, p.88-101.

3. Goodman WK, Geiger AM, Wolf JM. Leisure activities are linked to mental health benefits by providing time structure: comparing employed, unemployed and homemakers – *J Epidemiol Community Health* 2017;71:4-11. Retrieved from: <https://jech.bmj.com/content/71/1/4>. (accessed August 5, 2022).

4. Jo Budden. Role-play. Retrieved from: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/role-play> (accessed January 21, 2004).

5. Kieran Donaghy. How can film help you teach or learn English? Retrieved from: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-can-film-help-you-teach-or-learn-english> (accessed October 21, 2014).

6. *Recherche et pratiques pédagogiques en langues de spécialité – Cahiers de l'APLIUT* Volume XXXI N 2, June 2012 – ISSN : 2257-5405 Dana Di Pardo Léon-Henri Université Paris-Sorbonne (Paris IV).

7. Why watching a movie could improve wellbeing - UCL Brain Sciences. 20 January 2020. Retrieved from: <https://www.ucl.ac.uk/brain->

[sciences/news/2020/jan/why-watching-movie-could-improve-wellbeing](https://www.sciences/news/2020/jan/why-watching-movie-could-improve-wellbeing) (accessed June 30, 2022).

8. Глуцька Т.В., співавтор Сандовенко І.В. Важливість психологічної підтримки студентів під час освітнього процесу в умовах воєнного стану // Сучасні тенденції іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців немовних спеціальностей в полікультурному просторі: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 3 червня 2022 р./ За заг. ред Ю.О.Волошина, Н.В. Гончаренко-Закревської, Н.М. Василюшиної. – К.: ФМВ, НАУ, 2021. – С.43-50.